

**UCHWAŁA NR XXXV/212/2018
RADY GMINY ROGÓŹNO**

z dnia 9 października 2018 r.

**w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóźno na lata
2018-2020**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r., poz 994, z późniejszymi zmianami)¹⁾ oraz art. 176, pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r., poz 998, z późniejszymi zmianami)²⁾ uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rogóźno na lata 2018 - 2020, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc uchwała nr IX/48/2015 Rady Gminy Rogóźno z dnia 30 października 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 - 2018.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Janina Hoffmann

---

¹⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018r. poz. 1000, Dz. U. z 2018r. poz. 1349 i Dz. U. z 2018r. poz. 1432

²⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018r. poz. 1076 i Dz. U. z 2018r. poz. 1544

Załącznik do uchwały Nr XXXV/212/2018

Rady Gminy Rogóżno

z dnia 9 października 2018 r.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno

na lata 2018 - 2020

Październik 2018

Spis treści

- I   Wprowadzenie
- II   Diagnoza demograficzno – społeczna
- III   Organizacja wsparcia rodziny i posiadane zasoby
- IV   Zasoby
- V   Adresaci
- VI   Cele programu
- VII   Finansowanie
- VIII   Monitoring i ewaluacja
- IX   Podsumowanie

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która wpływa na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniach dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, w szczególności dzieci źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Znaczenie rodziny dla społeczeństwa pozostaje w najwyższej pozycji, to w niej wychowują się kolejne pokolenia, które w okresie dorosłości kształtują społeczeństwo. Dlatego, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawią się dysfunkcje, to instytucje i służby społeczne zobligowane są do wspierania rodziny, podejmowania na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnego podejścia. Mianem rodziny dysfunkcyjnej określa się rodzinę, w której występują istotne nieprawidłowości w zaspokajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy w takich rodzinach mają najczęściej charakter wielopokoleniowego procesu, tworzą przez to błędne koło, które ciężko jest rodzinie przerwać wyłącznie własnymi siłami. Alkoholizm, przemoc w rodzinie, niewydolność wychowawcza to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Problemom tym często towarzyszy bezrobocie i ubóstwo. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, które działają na rzecz rodzin w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno na lata 2018-2020 jest zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz tworzenie systemu przeciwdziałania dysfunkcjom w rodzinach mieszkających na terenie Gminy Rogóżno. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Zamiast wyręczać rodzinę w jej funkcji, należy ją wspierać i pomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się pierwsze problemy. Realizowane w ramach Programu zadania będą się koncentrować na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią władzy rodzicielskiej.

Nie mniej ważnym założeniem programu są szeroko rozumiane działania profilaktyczne skierowane do rodzin z dziećmi, które mają na celu zwiększenie świadomości społeczności lokalnej, dotyczące wartości rodziny oraz kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich. Priorytetem profilaktycznego wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Założenia przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z następującymi dokumentami:

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogóżno na lata 2015-2021.
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2014-2019
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Podstawą prawną do tworzenia Programu jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza demograficzno - społeczna

Gmina Rogóżno to gmina wiejska położona w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, powiecie grudziądzkim ziemskim. Obszar Gminy Rogóżno wynosi 11,62 tys. ha i składa się z 11 sołectw: Białochowo, Budy, Bukowiec, Gubiny, Kłódka, Rogóżno, Rogóżno Zamek, Skurgwy, Szembruczek, Szembruk i Zarośle.

Punktem wyjścia do określenia zadań Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rogóźnie oraz analiza społeczna gminy zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rogóżno na lata 2015-2021. Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, w tym umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, Funduszu Alimentacyjnego oraz innych form wsparcia socjalnego.

Karta Diagnostyczna Programu Wspierania Rodziny dot. mieszkańców Gminy Rogóżno
(stan na 31.12.2017 r.)

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	Rok 2017
Liczba mieszkańców	4.252
Liczba dzieci i młodzieży w wieku 0 do 18 w tym:	1.015
Liczba dzieci w wieku 0-5	309
Liczba dzieci w wieku 6-12	406
Liczba młodzieży w wieku 13-18	300
Liczba osób bezrobotnych (w tym kobiety)	238 (143)
Liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (w tym kobiety)	31 (16)
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (liczba osób w rodzinach)	167 (507)
Liczba dzieci objętych dożywianiem w palcówkach oświatowych	142
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego - 500+ (liczba dzieci uprawnionych do świadczenia)	638 (692)
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	266
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego (liczba dzieci uprawnionych do alimentów)	29 (51)
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	54
Liczba rodzin korzystających ze stypendium socjalnego (liczba dzieci) – od września do grudnia 2017 r.	61 (122)
Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny (liczba dzieci)	103 (351)
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia rodzicielskiego	28
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia pielęgnacyjnego na dziecko	15
Liczba rodzin korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego na dziecko (liczba dzieci)	22 (23)
Liczba dzieci/młodzieży z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej w tym:	9

Umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówki opiekuńczo wychowawcze)	4
Umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (rodziny zastępcze)	5
Liczba rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” (liczba dzieci)	17 (26)
Liczba rodzin objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób psychicznie chorych, świadczonych w miejscu zamieszkania	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Na podstawie danych statystycznych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Grudziądzu, należy stwierdzić, iż nadal dużym problemem społecznym jest bezrobocie. Ilość osób pozostających bez pracy ma zasadniczy wpływ na ilość rodzin korzystających z różnych form wsparcia socjalnego realizowanego przez gminę. W Gminie Rogóźno zamieszkuje 1.015 dzieci i młodzieży (wiek 0-18), 4 dzieci umieszczonych jest w instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówki opiekuńczo - wychowawcze), natomiast 5 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych. Głównym wsparciem materialnym skierowanym do dzieci jest realizacja programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w formie dożywiania dzieci w placówkach oświatowych. W ramach programu w 2017 r. bezpłatny posiłek otrzymało w szkołach (oddziałach przedszkolnych) i przedszkolu 142 dzieci. Dodatkowym wsparciem materialnym dla rodzin z dziećmi jest stypendium socjalne wypłacone dla 122 uczniów. Ze świadczeń pomocy społecznej 2017 r. skorzystały 167 rodziny. Główne powody przyznania pomocy społecznej to ubóstwo i bezrobocie, na trzeciej pozycji znajduje się długotrwała choroba. Kolejne powody przyznawania pomocy społecznej to ochrona macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Niepełnosprawność to również istotny powód przyznania wsparcia. Analizując główne powody przyznawania pomocy w roku 2017 można zauważyć, że problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi dotyczą dość znaczną liczbę rodzin z terenu Gminy Rogóźno. Problem alkoholizmu, trudności po opuszczeniu zakładu karnego i przemocy w rodzinie sporadycznie występują jako główne powody przyznania pomocy, nie mniej jednak nie należy ich bagatelizować, zwłaszcza jeżeli dotyczą rodzin, w których wychowywane są małoletnie dzieci.

Tabela 2. Główne powody przyznawania pomocy w roku 2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	128	376
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa:	49	261
W tym: wielodzietność	45	248
Bezrobocie	108	327
Niepełnosprawność	43	141
Długotrwała choroba	92	286
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem	34	119
W tym: rodziny niepełne	18	48
rodziny wielodzietne	4	22
Przemoc w rodzinie	1	2
Potrzeba ochrony handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	19	27
Narkomania	1	1
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	5	13
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	0	0
Sytuacja kryzysowa	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Reasumując można uznać, że niepełnosprawność i długotrwała choroba, bezrobocie, a w konsekwencji ubóstwo, to przyczyny trudnej sytuacji dotykające znaczną grupę klientów pomocy społecznej, które jednocześnie generują wiele innych niebezpiecznych dysfunkcji społecznych. Rodziny, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu objęte są wzmożonym nadzorem i wsparciem ze strony służb społecznych. Właśnie w tych rodzinach najczęściej dochodzi do sytuacji zagrażających zdrowiu lub życiu nieletnich,

bowiem dysfunkcje te dynamicznie się pogłębiają. Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie lub z opóźnieniem, wychowanie przedszkolne jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej, funkcjonalnej i społecznej. Wychowaniem przedszkolnym, zarówno w oddziałach przedszkolnych 2 szkół podstawowych oraz w Przedszkolu Publicznym w Rogóźnie objętych jest 89 dzieci. Funkcjonowanie przedszkola i oddziałów przedszkolnych ma wspomóc rodziców w podjęciu zatrudnienia lub w powrocie na rynek pracy, poprzez zapewnienie fachowej opieki nad małymi dziećmi. Edukacja szkolna w gminie realizowana jest w Szkole Podstawowej w Rogóźnie, Szkole Podstawowej w Białochowie, Szkole Podstawowej w Szembruczkach oraz w Gimnazjum Publicznym w Rogóźnie. Liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach szkolnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczba dzieci uczęszczających do poszczególnych placówek oświatowych Gminy Rogóźno

Placówki oświatowe	Liczba dzieci w roku szkolnym 2017/2018
Przedszkola i oddziały przedszkolne	89
Szkoły podstawowe	275
Gimnazjum	71
Łącznie:	435

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

III. Organizacja wsparcia rodziny i posiadane zasoby

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczej – wychowawczych oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonych ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji

raadowej realizuj w szczeglnoœci we wspólpracy ze œrodowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policj, instytucjami oœwiatowymi, podmiotami leczniczymi, a tak¿e koœciłami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi. Ustawa wprowadziła zasady i formy wspierania rodziny prze¿ywajcej trudnoœci w sprawowaniu funkcji opieku⁄czo–wychowawczych oraz dała szereg działa⁄n umo¿liwiajcych kompleksowe wsparcie rodziny, które zostały przedstawione poni¿ej:

Wsparcie interdyscyplinarne

W pracy z rodzin, zwłaszcz je¿eli rodzina dotknta jest problemem przemocy, wa¿na jest koordynacja działa⁄n różnych instytucji i słu¿b wspierania rodziny. Zatem w Gminie Rogóżno w celu realizacji zada⁄n wynikających z ustawy o przeciwdziała⁄niu przemocy w rodzinie został powołany Zespół Interdyscyplinarny. W skład którego wchodzi: przedstawiciele policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oœwiaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i oœrodka pomocy spo⁄ecznej. W posiedzeniach Zespołu mogą równie¿ uczestniczy⁄: kurator spo⁄eczny i prokuratorzy. Praca Zespołu skutkuje trafniejszą diagnoz problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy rodzinom i osobom doznającym przemocy oraz uruchamia mechanizmy wspólpracy z wlasciwymi instytucjami i słu¿bami. Szybka diagnoza problemów związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie oraz natychmiastowa pomoc członom tych rodzin jest niezwykle wa¿na, zwłaszcz kiedy w rodzinach wychowywane są małoletnie dzieci.

Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcz rodziny, które mają trudnoœci w wype⁄nianiu funkcji opieku⁄czo – wychowawczych, potrzebuj pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudnoœci szkolnych, zaburze⁄n zachowania itp. W związku z tym, konieczny jest rozwój różnorodnych œrodowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzie¿ w wieku szkolnym. Od wrzeœnia 2015 roku przy Szkole Podstawowej w Rogżnie funkcjonuje œwietlica szkolna. Uczęszczają do niej uczniowie klasy I-IV z rodzin dysfunkcyjnych oraz dzieci z rodzin prawidłowo funkcjonujących. Celem funkcjonowania œwietlicy jest nie tylko opieka nad dziećmi, czy organizacja czasu wolnego, ale tak¿e utrwalanie zasad kulturalnego zachowania

i współzycia z innymi, budzenie motywacji do nauki, odreagowanie napięć emocjonalnych oraz stwarzanie pozytywnych doświadczeń dla wychowanków. Zarówno nauczyciele prowadzący zajęcia w świetlicy, jak i wszyscy nauczyciele i pedagodzy jednostek oświatowych działających na terenie Gminy Rogóźno ściśle współpracują z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej zgłaszając wszelkie niepokojące zmiany w zachowaniu i wyglądzie wychowanków.

Istotną rolę w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży pełni Świetlica Wiejska w Rogóźnie Zamku oraz Gminny Ośrodek Kultury w Rogóźnie, oferując szeroki wachlarz możliwości spędzania wolnego czasu. Dzieci i młodzież mogą brać udział w licznych zajęciach pozalekcyjnych, takich jak: zajęcia sportowe, taneczne, muzyczne, plastyczne itp. Możliwość udziału w wachlarzu zajęć proponowanych przez w/w placówki jest znakomitą formą spędzania wolnego czasu przez dzieci zwłaszcza dla dzieci z rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (pedagogicznego, prawnego, zawodowego, itd.), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności, wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę i otoczenia. Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się na kontakcie z rodziną. Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspakajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrzrodzinnych. Terapia rodzin powinna być prowadzona z wykorzystaniem najnowszych metod i technik terapeutycznych. Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Mieszkańcy Gminy Rogóźno mogą korzystać ze specjalistycznego wsparcia Specjalistycznej Poradni Rodzinnej „Nadzieja”, w formie pomocy psychologicznej dla ofiar i sprawców przemocy, poradnictwa rodzinnego i małżeńskiego, konsultacji psychologicznych, mediacji pojednawczych, terapii dzieci i młodzieży oraz terapii uzależnień. Możliwe jest także korzystanie przez mieszkańców gminy ze specjalistycznej pomocy jaką oferuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu (pedagog, pracownik socjalny, psycholog i radca prawny). W placówkach oświatowych działających na terenie naszej gminy zatrudniony jest pedagog szkolny, który

oferuje swoją pomoc dzieciom, jak i ich rodzicom. Osobom uzależnionym oraz członkom rodziny zapewniona jest pomoc dyżurującego specjalisty psychoterapii uzależnień. Ponadto raz w tygodniu dostępne są bezpłatne porady radcy prawnego, który pełni dyżury w Urzędzie Gminy w Rogóźnie.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne

W ramach działań profilaktycznych i wspierających uwzględnia się również usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne. Usługi polegają na pomocy rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

Praca socjalna z rodziną

Praca socjalna to działalność zawodowa pracownika socjalnego mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Pracownicy socjalni pracują z rodzinami, aby rozwinąć ich zdolności, zwiększyć ich możliwość działania, udostępnić pomoc społeczną. Celem ich działania jest wydobywanie i pomnażanie siły rodziny, jej usprawnianie i organizacja wspólnego działania dla jej dobra. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogóźnie zadania te wykonuje trzech pracowników socjalnych, ich rola jest szczególnie istotna w systemie wspierania rodziny, gdyż to najczęściej oni pierwsi sygnalizują rodzące się problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Wsparcie asystenta rodziny

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci. Do zadań asystenta należą m. in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,

udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie ich członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych, udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych. Podejmowanie działań interwencyjnych zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Asystent rodziny jest zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rogóznie od czerwca 2014 r., z jego wsparcia korzysta od 14 do 15 rodzin. Okres pracy z rodziną zależy od indywidualnych potrzeb rodziny.

Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

Pomoc finansowa i rzeczowa jest niezwykle ważną formą wsparcia i pomocy dla rodzin z dziećmi. Największym wsparciem finansowym dla rodzin z dziećmi jest program „Rodzina 500 +”. Świadczenie wychowawcze w kwocie 500,00 zł wypłacane jest na każde drugie i kolejne dziecko w rodzinie, a także na pierwsze dziecko w przypadku spełnienia kryterium dochodowego. W/w wsparcie jest wielopłaszczyznowe i obejmuje zarówno poprawę ich warunków bytowych, jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, usuwanie barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku itp. Dodatkowo rodziny borykające się z trudnościami finansowymi mogą korzystać z szeregu form wsparcia finansowego takiego jak: świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego, świadczenia rodzicielskiego, stypendium socjalnego, dodatku mieszkaniowego, świadczeń z pomocy społecznej itp. Priorytetem pomocy jest również zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków. Rocznie w naszej gminie z posiłku korzysta około 140 uczniów, spożywając około 20.000 ciepłych posiłków.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Założenia programu w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, a wspierać przy jego realizacji – właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty powołane dla celów pomocy rodzinie. Gmina Rogóżno partycypuje w kosztach umieszczenia czworga dzieci w pieczy zastępczej (2 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i 2 dzieci umieszczonych w pieczy instytucjonalnej)

IV. Zasoby

W budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami z terenu Gminy Rogóżno wymagających wielokierunkowej pomocy do jej realizacji przewiduje się zaangażowanie następujących podmiotów:

Podmioty publiczne:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie;
- Urząd Gminy w Rogóźnie;
- placówki oświatowe;
- świetlice wiejskie;
- Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Rogóźnie;
- Gminny Ośrodek Kultury w Rogóźnie;

Podmioty niepubliczne

- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej i edukacji;
- kluby i organizacje;

Służby samorządowe, instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Miejska Policji w Grudziądzu;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu;
- Sąd Rejonowy w Grudziądzu.
- Poradnia rodzinna – Specjalistyczna pomoc Rodzinom „Nadzieja”

V. Adresaci

Adresatami Programu są rodziny z dziećmi, a w szczególności rodziny posiadające problemy i trudności w sferze opiekuńczo – wychowawczej. Odbiorcami programu są również rodziny, z których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Uzależnienie, ubóstwo, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza to dysfunkcje, które przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci egzystujących w tych rodzinach.

VI. Cele programu

Cel główny:

Zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny oraz tworzenie systemu przeciwdziałania dysfunkcjom w rodzinach na terenie Gminy Rogóżno.

Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywająca trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej w każdej sferze życia. Niemniej ważna jest profilaktyka, czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. Dotychczasowe doświadczenia wskazują na potrzebę objęcia opieką rodzin naturalnych, już na etapie powstawania problemów. Pomoc dla rodzin przychodzi często za późno, kiedy jest głęboki kryzys w rodzinie i mimo wysiłków służb społecznych, zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W tym obszarze należy skupić się na profesjonalnej systematycznej pracy z rodziną, w której zaczynają się dysfunkcje.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
2. Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi.
3. Wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym.
4. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
5. Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzany przez pracownika socjalnego. Pełna i

efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowywania w rodzinie oraz jak najszybszy powrót do rodziny.

Cel szczegółowy nr 1

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Działania

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
2. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających.
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne.
4. Zapewnienie pomocy rodzinom doznającym przemocy.

Cel szczegółowy nr 2

Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi

Działania

1. Zapewnienie opieki ze strony asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zapewnienie dostępu do konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla rodzin.
3. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.
4. Monitorowanie środowisk zagrożonych i monitorowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do

podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.

5. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających, w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez: organizowanie szkoleń, warsztatów konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.

Cel szczegółowy nr 3

Wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym

Działania

1. Objęcie dzieci niepełnosprawnych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania.
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym.
3. Zapewnienie rodzicom dzieci niepełnosprawnych dostępu do wszelkiego rodzaju wsparcia, konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla nich.

Cel szczegółowy nr 4

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Działania

1. Motywacja i wsparcie rodziców w utrzymywaniu osobistych kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy.
2. Udzielenie pomocy rodzicom w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
3. Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci umieszczonych w pieczy.

4. Zapewnienie rodzinom biologicznym wsparcia w formie indywidualnej pracy z asystentem rodziny.

Cel szczegółowy nr 5

Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny

Działania

1. Rozpowszechnianie akcji społecznych promujących wartości rodziny.
2. Organizowanie pogadanek i wykładów dla rodziców dot. prawidłowych relacji rodzinnych tzw. wywiadówki profilaktyczne.
3. Podniesienie kwalifikacji kadry dydaktycznej, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rodziny w zakresie wsparcia rodziny.

Cel szczegółowy 1:

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	- GOPS
2. Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających	- liczba dzieci korzystających z posiłków.	- GOPS - placówki oświatowe
3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne.	- liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.	- GOPS - podmioty świadczące usługi medyczne.
4. Zapewnienie pomocy rodzinom doznającym	- liczba osób (dorośli i dzie-	- GOPS

przemocy.	ci) objętych wsparciem.	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół Interdyscyplinarny - Komenda Policji w Grudziądzu - placówki oświatowe - Sąd Rejonowy w Grudziądzu
-----------	-------------------------	--

Cel szczegółowy 2:

Zapobieganie i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz poprawa jakości opieki sprawowanej przez rodziców nad dziećmi

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Zapewnienie opieki ze strony asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą. 	- GOPS
2. Zapewnienie dostępu do konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla rodzin.	- liczba osób korzystających z pomocy	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Zespół Interdyscyplinarny, - Komenda Policji w Grudziądzu - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna - Poradnia Rodzinna
3. Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników wypoczynku, - liczba zorganizowanych form wypoczynku. 	<ul style="list-style-type: none"> - GOPS - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Urząd Gminy - organizacje pozarządowe

4. Monitorowanie środowisk zagrożonych i monitorowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.	- liczba rodzin objętych monitorowaniem.	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny - placówki oświatowe - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
5. Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez: organizowanie szkoleń, warsztatów konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.	- liczba rodzin objętych działaniami.	- GOPS - Zespół Interdyscyplinarny, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu

Cel szczegółowy 3:

Wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Objęcie dzieci niepełnosprawnych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania.	- liczba rodzin objętych wsparciem	- GOPS
2. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym.	- liczba i formy udzielonej pomocy, - liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.	- GOPS
3. Zapewnienie rodzicom dzieci niepełnosprawnych dostępu do wszelkiego rodzaju wsparcia, konsultacji, poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy dla nich.	- liczba osób korzystających z pomocy	- GOPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna

		- Poradnia Rodzinna
--	--	---------------------

Cel szczegółowy 4:

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Motywacja i wsparcie rodziców w utrzymywaniu osobistych kontaktów z dziećmi umieszczonymi w pieczy.	- liczba rodzin objętych wsparciem	- GOPS - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu
2. Udzielenie pomocy rodzicom w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.	- liczba rodzin zaktywizowanych zawodowo	- GOPS
3. Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci umieszczonych w pieczy.	- liczba rodzin objętych pomocą	- GOPS
4. Zapewnienie rodzinom biologicznym wsparcia w formie indywidualnej pracy z asystentem rodziny.	- liczba rodzin objętych wsparciem	- GOPS

Cel szczegółowy nr 5

Podniesienie świadomości społecznej o roli i wartości rodziny

Działania	Wskaźnik realizacji działań	Realizatorzy
1. Rozpowszechnianie akcji społecznych promujących wartości rodziny	- liczba przeprowadzonych społecznych akcji prorodzinnych.	- GOPS - placówki oświatowe - Urząd Gminy, - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Roz-

		wiązania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - kluby i organizacje sportowe
2. Organizowanie pogadek i wykładów dla rodziców dot. prawidłowych relacji rodzinnych tzw. wywiadówki profilaktyczne.	- liczba zorganizowanych pogadek i wykładów	- GOPS - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - organizacje pozarządowe - placówki oświatowe
3. Podniesienie kwalifikacji kadry dydaktycznej, pomocy społecznej i innych instytucji działających na rzecz rodziny w zakresie wsparcia rodziny.	- liczba osób objętych szkoleniami	- GOPS - placówki oświatowe -Urząd Gminy - Gminny Ośrodek Kultury - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Zespół Interdyscyplinarny

VII. Finansowanie

Realizacja Programu Wspierania Rodziny w Gminie Rogóżno na lata 2017-2019 jest zadaniem własnym gminy, a jego finansowanie odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Gminy Rogóżno. Istnieje również możliwość finansowania realizacji programu z dotacji z budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu służy sprawdzeniu czy zostały zrealizowane planowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Program wspierania rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Realizowany będzie przy współpracy z gminą, jednostkami samorządowymi oraz innymi podmiotami, które zajmują się rodziną. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

IX. Podsumowanie

Inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, w tym na rzecz wspierania rodziny na terenie Gminy Rogóżno realizowane są od wielu lat. Zaangażowane są w nie jednostki organizacyjne, stowarzyszenia działające na terenie Gminy oraz sami rodzice działający w Radach Rodziców. Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, przede wszystkim dzięki współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Skoordynowane działania wszystkich instytucji z terenu Gminy, mają prowadzić do zahamowania procesu umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Spodziewanym efektem ma być polepszenie jakości życia rodzin, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zachowaniom patologicznym, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego, spójnego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.